מדיניות הדו־לשוניות והמנדרינית כנכס מסחרי

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

בערב 7 בספטמבר 1979 פתח ראש הממשלה, לי קואן יו (Lee Kuan Yew), מערכה באולם הכנסים של סינגפור (Singapore Conference Hall) במשפט שהציג בעיה של מדיניות לשון במונחים של תקציב משק בית. "הסינגפורים הסינים ניצבים בפני דילמה," אמר. הסינית שבפיהם התפצלה ליותר משנים־עשר ניבים, ואילו ילדיהם, שדיברו ניב בבית ולמדו אנגלית ומנדרינית בבית הספר, התקשו לרוב להתמודד עם שתי שפות ועוד ניב. הוא סיים בשיפוט פשוט לא פחות: "מבחינה הגיונית, ההחלטה ברורה. מבחינה רגשית, הבחירה כואבת."[1] המערכה שהחלה באותו ערב נמשכת עד היום. יחד עם מדיניות החינוך הדו־לשוני שקדמה לה, היא שינתה בתוך שני דורות את השפות המדוברות בבתים בסינגפור.

פרק זה בוחן את המדיניות הזו ואת משמעותה הכלכלית. הפרק הקודם הראה כיצד הפכה האנגלית לשפת העבודה של הממשל, המשפט והעסקים. הפרק הנוכחי פונה לרכיב השני של ההסדר: הדרישה שכל תלמיד ילמד גם "שפת אם", החלפת הניבים הסיניים במנדרינית, מקומן של המלאית והטמילית כשפות רשמיות, והשימוש שעשה המרכז הפיננסי בכישורי השפה שנוצרו. הפרק מתייחס למנדרינית כנכס מסחרי ושואל איזה מין נכס היא, כיצד נבנתה והיכן גבולותיה. היחסים עם סין כשלעצמם, על הסחר, ההשקעות והעושר המשפחתי, שייכים לפרק II של חלק I, שאליו מפנה פרק זה.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

בכרך ז'נבה, חלק J מתאר את השפה הצרפתית כתשתית של המרכז הפיננסי: שפת משפט, שפתו של שוק בן כמה מאות מיליוני דוברים ושפתה של עיר הממוקמת בין הצרפתית, הגרמנית והאנגלית.[2] ז'נבה ירשה את שפתה. סינגפור בחרה את שפותיה, הקצתה לכל אחת תפקיד והשקיעה חצי מאה בהוראתן. ההשוואה בסוף פרק זה מראה מה עולה כל גישה ומה היא מניבה למרכז פיננסי שמתקיים מלקוחות הדוברים שפות אחרות.

עיקרי הדברים

סינגפור הפכה שפה שנייה לחובה בכל בתי הספר בשנת 1966. משנת 1987 הייתה האנגלית השפה הראשונה של מערכת החינוך כולה, והמנדרינית, המלאית או הטמילית נלמדו כ"שפת האם". מבצע "דברו מנדרינית" (Speak Mandarin Campaign), שהושקה ב־7 בספטמבר 1979, ביקשה להחליף תריסר ניבים סיניים במנדרינית, ונתמכה החל מ־1981 בהגבלות על שידורים בניבים. בקרב תלמידי כיתה א׳ ממוצא סיני, שיעור הדוברים בעיקר מנדרינית בבית עלה מ־26% ב־1980 ל־69% ב־1989, ואילו שיעור הבאים מבתים דוברי ניבים ירד מ־64% ל־7%. במפקד 2020 עקפה האנגלית את המנדרינית כשפה המדוברת בתדירות הגבוהה ביותר בבית, אצל 48.3% מהתושבים לעומת 29.9%, אף שרוב משקי הבית דוברי האנגלית עדיין משתמשים בשפה שנייה. המנדרינית משמשת את סינגפור כגשר לסין מאז שנות התשעים. אולם מדיניות הדו־לשוניות יצרה אוכלוסייה חזקה באנגלית ובעלת עומק לא אחיד בשפתה השנייה, ולכן הנכס דורש תחזוקה מתמדת.

הערות

1. Lee Kuan Yew, Address at the opening ceremony of the "Promote the Use of Mandarin" campaign, Singapore Conference Hall, 7 בספטמבר 1979, National Archives of Singapore, מסמך lky19790907, עמ׳ 1: "Chinese Singaporeans face a dilemma. The Chinese we speak is divided up among more than twelve dialects. Children at home speak dialect; in school they learn English and Mandarin."; Lee Kuan Yew, נאום מיום 7 בספטמבר 1979, לעיל, עמ׳ 4. ↩

2. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie J, chapitres I à III (« La langue française comme infrastructure », « La Francophonie comme marché », « Genève entre le français, l'anglais et l'allemand »). ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com